

Rom 8, 12-13

12 og 13: Derfor, brødre, er vi ikke skyldige overfor kjødet, slik at vi skulle leve etter kjødet. For hvis dere lever etter kjødet, skal dere dø. Men hvis dere ved Ånden dreper legemets gjerninger, skal dere leve.

Derfor er vi ikke skyldige. Dette er avslutningen på det som er sagt foran. I dette kapitlet har apostelen hittil talt om det som er størst ved det å være forenet med Kristus: At vi er fri fra all fordømmelse, at Den Hellige Ånd bor i oss, og en herlig oppstandelse til evig liv. På et slikt grunnlag, vil apostelen nå si, er vi sannelig også skyldige til ikke lenger å leve etter kjødet, men nå helt stille vårt liv til Åndens tjeneste. Det er jo nettopp disse store nådens gaver; fri fra all fordømmelse, at Ånden bor i oss, og håpet om en salig oppstandelse, som er det sterkeste grunnlaget som driver oss til å vandre i Ånden i hellig aktsomhet. Det er dette Paulus tenker på her. Og uten tvil sikter han spesielt til det som er sagt om Ånden like foran. Det kan vi vite når vi ser på liknende tekster, som f. eks. Ef 4: 30, der han sier: "Gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, ham som dere ble beseglet med til forløsningens dag". Og Gal 5: 25: "Hvis vi lever i Ånden, så la oss også vandre i Ånden!"

Men midt i denne skildringen, så rik på trøst om hvor store ting Guds barn eier ved troen, kommer så disse forskrekkelige ordene: "Hvis dere lever etter kjødet, skal dere dø". Det kan fortelle mange noe underlig. Her taler han jo til de som er omvendt, til kristne. Det viser jo versene foran. Hvordan skal vi da oppfatte det når han nå sier: "Hvis dere lever etter kjødet, skal dere dø"? Jo, apostelen visste meget godt, noe han også tidlig opplevde, at i en flokk kristne vil det alltid også blandes inn falske kristne, som har en ytre form for gudfryktighet, men forneker dens rette kraft. Og overfor disse var det nødvendig med et alvorlig domsord. Dernest visste Paulus at også de sanne kristne alltid er utsatt for den faren at de på nytt kan bli bedratt av fienden, bli slappe og søvnige, slik at de lett ennå en gang kan fanges i fiendens garn, i kjødets og verdens lyster. Disse trengte også et advarende ord.

Djevelen lar oss jo aldri få leve i fred med sannheten. Så snart Gud har åpenbart sitt evangelium for oss, når vi hører en klar forkynnelse om at vi blir rettferdiggjort ufortjent, bare av nåde, uten gjerninger, så snur den farligste fienden snart opp-ned på det hele. Han vekker slike tanker i oss som at da er det ikke så viktig at vi anstrenger oss med gode gjerninger og dette å drepe kjødet. Vi behøver ikke nekte oss alt mulig, eller gå inn på noe som kjødet setter seg fullstendig imot. For vi er jo alle syndere. Her er jo ingen som er rettferdige, alt må jo likevel være bare av nåde. Paulus reagerer overfor en så fordreid og farlig oppfatning av det dyrebare evangeliet. Samtidig vil han støtte og hjelpe Guds barns villige ånd, når han nå på nytt tar opp det forholdet han talte sterkere og mer utførlig om i det sjette kapitlet. Han sier:

Derfor, brødre, er vi ikke skyldige overfor kjødet, slik at vi skulle leve etter kjødet, men tvert imot overfor Ånden, så vi skulle leve etter Ånden*. "Vi er ikke skyldige", sier Paulus. Dermed synes han å sikte til samme forhold som han omtaler i det sjette kapitlet, der han bruker bildet om tjenere som flytter fra én arbeidsgiver, til tjeneste hos en annen. Da, sier han der, er de ikke lenger pliktige til å tjene den forrige, men skylder nå å tjene sin nye herre (kap. 6: 16-20). På samme måte som han der sier: "Da dere var tjenere under synden, var dere fri for rettferdigheten" (v. 20), så vil han altså her ha sagt: Når dere nå har Guds og Kristi Ånd og tilhører ham (v. 9-10), så er dere fri for kjødets

tjeneste. Da skylder dere ikke lenger kjødet noen lydighet, men skylder nå tvert imot å lyde og følge Ånden.

[* Denne tilføyelsen vi har gjort, ligger så klart antydnet i apostelens ord, at han ikke anså det nødvendig å uttrykke det i klartekst. Isteden sier han det jo med ennå sterkere ord i v. 13.]

"Dere har fått et nytt kall, ny tjeneste og et nytt sinn, nå som dere er blitt kristne. Når nå Guds Ånd bor i dere, så krever det at dere skal leve slik som Ånden lærer dere. Og det er slett ikke opp til deres frie vilje, om dere vil gjøre dette, eller la det være. Nei, hvis dere vil rose dere av at dere eier nåden og Ånden, så må også deres bekjennelse være klar: At dere skylder å leve, ikke etter kjødet, som bare vil fortsette å synde, men etter Ånden, som viser dere at så snart dere er blitt Guds barn, så må dere straks vende dere fra synden til et nytt liv i rettferdighet. Og så ikke derfra igjen og til synden" (M. Luther). Det er dette Paulus mener, når han sier: "Derfor er vi ikke skyldige ..." osv. Å, måtte alle kristne tidnok bli klar over at i Kristi rike hersker en bestemt lov. Der gjelder dette at straks vi har fått del i den store nåden, er vi fri fra all fordømmelse, og har Den Hellige Ånd. Og da skal vi omgående si farvel til det gamle livet i synd og forfengeligheit, og isteden begynne et nytt liv, ledet av Ånden. For hør nå hva følgene blir, hvis dette ikke skjer. Apostelen sier:

For hvis dere lever etter kjødet, skal dere dø. Kort og rett på sak avsier han her dommen over alle dem som lever etter kjødet. Her er det spesielt disse som skjuler seg under evangeliets frihet mens de fortsetter å følge kjødets lyster (Gal 5: 13), han vil vekke så de stopper opp. Han taler jo her til en stor flokk kristne. Han vil, om mulig, vekke dem fra den villfarelsen at mens de kanskje roser seg av å ha livet og nåden, kan komme til å ende i den evige døden. Han vil si som så: det rimer på ingen måte at dere som nå er frelst fra synden og døden, og har fått del i Kristi nåde, skulle fortsette i deres tidligere kjødelige levesett. For hvis dere gjør det, må dere ikke tro at dere fremdeles kan beholde livet og til sist bli frelst. Nei, da vil dere ende i den evige døden. Kristi store verk skal så visst ikke bli tilregnet dem som vil fortsette i sine synder. Nei, Kristi død er bare for dem som så gjerne vil være fri fra syndene sine, men ser at de ikke kan fri seg fra dem selv.

Men det kreves nok at vi mer konkret har fattet hva det vil si å "leve etter kjødet". Hjertet vårt vil nok vanligvis tyde det forholdet ut fra sin egen tilstand. Hyklerske sjeler vil nok ha det til at dette gjelder bare et grovt liv i åpenbare synder. Mens derimot alvorlige og engstelige sjeler frykter at det å leve etter kjødet også taler om hver eneste svakhetssynd i oss. I tillegg har nok også forkynnelsen over disse ordene ofte vært svevende og uforsiktig. Og det er spesielt farlig når forholdet virkelig går på liv eller død, slik som tilfellet er her.

Men hva menes det da her med å "leve etter kjødet"? I det vi har talt om ovenfor har vi ofte sett hva som ligger i uttrykket "kjødet"; at "kjødet" ikke står for noen konkret synd eller lyst, men hele vår fordervede natur, slik vi fikk den fra vår far og mor ved fødselen. Kristus sier det slik: "Det som er født av kjødet, er kjød". Men så er det noen som sier: Å leve etter kjødet er å gi kjødet frihet. Altså å gjøre det kjødet har lyst til. Men dette er jo så uklart uttrykt, at det veldig lett kan misforståes. Det finnes vel knapt noen ugudeligg som ikke i noe tilfelle kjemper mot kjødet sitt. Og da ville jo en slik tenke at: jeg gir jo ikke kjødet all mulig frihet, så derfor må vel jeg være en som ikke "lever etter kjødet". På den andre side finnes det heller ikke noe Guds barn som ikke i anger må bekjenne at han har syndet, både i ord og i gjerninger. Og en slik bekjennelse er jo bare et resultatet av at også deres kjød har fått en viss frihet. Derfor kreves det altså her en mer konkret holdning til dette forholdet. De som i kristelig forstand har tolket dette mer grundig, har ofte sagt det slik: Her vil Paulus si at hvis de kristne blir likeglade og gir etter for kjødet, så vil det føre til åndelig død, fordi synden enten virker søvnn og forherdelse, eller vantro og fortvilelse. Dette er sikkert nok en kristelig tolkning, men den følgende er uten tvil ennå riktigere.

Apostelens ord er nemlig langt mer konkrete en nevnte tolking. Å bli likeglade, og gi etter for kjødet, er selvsagt fryktelig farlig. Men dette er fremdeles ikke å "leve etter kjødet". Og ordene: "da skal dere dø" sier etter apostelens talemåte noe mer enn dette at da kunne vi dø åndelig. Når vi ser på andre steder hvor Paulus anvender samme advarende talemåte til de kristne, finner vi at det er selve dødsdommen han egentlig forkynner dem. Det er den evige døden, som syndens lønn, han taler om. Se Gal 5: 19-21, 1Kor 6: 9-10, Kol 3: 5-6 m. fl. Det er akkurat dette, apostelens måte å tale på, som gir oss den beste forklaringen på hva det er han mener. Men det kommer vi snart nærmere inn på. I uttrykket "leve etter kjødet" legger vi merke til ordet "leve". Det sier oss at her er det ikke bare tale om de som tilfeldig faller og synder. Det tales om å føre et liv som er i pakt med kjødet, dvs. den falne naturen vår.

Å "leve etter kjødet" er derfor kort og godt at vi både i vårt ytre og indre liv bare følger den falne naturen. Det er først og fremst, som Luther sier, "å leve i selvsikkerhet, vantro, avguderi, i forakt for Guds ord, formastelighet" osv. Og i tillegg at en i ord og gjerning følger sine lyster og begjær. Det er dette som er å "leve etter kjødet". Vi må holde klart for oss det vi nevnte ovenfor, at Paulus visste at i flokkene av kristne vil det alltid være både sanne og falske, og at han her på nytt har villet minne om et avgjørende kjennetegn, så kanskje noen av de falske kristne kunne vekkes. Dels at han også vil tale til de som "har begynt i Ånden", så de ikke skal "fullføre i kjødet" (Gal 3: 3), dvs. falle helt fra.

Det er til sanne kristne apostelen taler, når han sier: "jeg frykter for at slik som slanget forførte Eva med sin list, slik vil også tankene deres bli fordervet, og drevet bort fra den enfoldige troskap mot Kristus" (2Kor 11: 3). Og i 1Tim 1: 19 taler han til Timoteus om å "kjempes den gode strid, i det du har tro og en god samvittighet, som noen har forkastet, og dermed har lidd skipbrudd på troen". Det samme sier apostelen Peter: "For om de først har flyktet unna verdens urenheter ved erkjennelsen av Herren og Frelseren Jesus Kristus, og de så igjen blir viklet inn i disse urenheter og underlagt dem, da er det siste blitt verre for dem enn det første. Det har gått med dem som det heter i det sanne ordtaket: Hunden vender tilbake til sitt eget spy, og: Et nyvasket svin velter seg i gjørmene" (2Pet 2: 20, 22). Av disse, og flere liknende bibelsteder, ser vi klart at Guds barn ikke er fri fra faren for å falle fra, og begynne å "leve etter kjødet" på nytt, i ordets fulle mening. Det er også klart at ordet "leve" må oppfattes i ordets fulle betydning, slik vi sa ovenfor, hvis det skal ende med dommen: "da skal dere dø". For vi vet at for alle tilfeldige synder er det alltid tilgivelse og nåde å få, bare ikke sjelen helt har falt fra og blir værende borte fra Herren.

Å "leve etter kjødet" må altså bety det samme som å "vandre etter kjødet" (v. 4). Det vil si at vi både i vårt sinn og i selve livet vårt følger den falne naturen. Nå vet vi at fallet av og til skjer til høyre side; til egenrettferdighet og lovgjerninger, slik det skjedde med galaterne som Paulus skriver dette til: "Dere er kommet bort fra Kristus, dere som vil bli rettferdiggjort ved loven. Dere er falt ut av nåden" (Gal 5: 4). Og nettopp dette fallet er det han taler om, når han i kap. 3 sier: "Etter å ha begynt i Ånden, skal dere nå fullføre i kjødet?" Men hos andre skjer kanskje fallet til venstre side; til syndens urenheter. Det var disse Peter siktet til når han talte ovennevnte ord om de som "først har flyktet unna verdens urenheter ved erkjennelsen av Herren og Frelseren Jesus Kristus, og de så igjen blir viklet inn i disse urenheter og underlagt dem". Disse har da enten søkt en falsk trøst for synden og frivillig begynt å leve i den, slik som Judas. Og da er det alltid det samme som kjennetegner dem som Judas; de bekjenner ikke lenger sin synd og søker forløsning hos Herren. Tvert imot forsvarer og degger de for den.

Eller også lever de i en skjult fortvilelse, for de "har forkastet en god samvittighet og har lidd skipbrudd på troen", så de ikke lenger lever ved nådestolen. Det er alt dette som er å "leve etter

kjødet". Og det er noe ganske annet enn at vi tilfeldig lar oss "ta til fange under syndens lov som er i lemmene våre" (Rom 7: 23) der ånden ennå kjemper kampen mot synden og ennå kan "takke Gud - ved Jesus Kristus, vår Herre" (v. 25). Men alt dette blir ennå mer klart gjennom den dommen apostelen her forkynner over dem som lever etter kjødet. Han sier:

Da "skal dere dø". Dette taler ikke om hvordan det åndelige livet kan dø ut, men om selve syndens lønn; den evige døden (kap. 6: 23). Som vi allerede har sagt, så merker vi det spesielt av de skriftstedene som nærmest motsvarer vår tekst, først og fremst Gal 5: 16-21, der Paulus taler om "kjødets gjerninger", og til slutt avsier samme dom som her. Der sier han det med disse ordene: "De som gjør slikt, skal ikke arve Guds rike". De samme alvorstunge ordene benytter apostelen i 1Kor 6: 9-10. Og i Kol 3: 5-6 sier han: "Overgi derfor deres jordiske lemmer til døden: hor, urenhet, syndig begjær, ond lyst og grådighet" ... osv. Og så føyer han advarselen til med disse ordene: "På grunn av disse ting kommer Guds vrede over ulydighetens (vantroens) barn". Av slike steder ser vi at hensikten med apostelens talemåte, er å forkynne klart den evige døden og "Guds vrede", for å advare mot synden.

Men selv om det ikke er uttrykkelig sagt, så ligger det også klart i dette at selv bare et ganske likeglad liv kan føre til åndelig død. Ja, i alt dette ligger det en advarsel til alle kristne om å være redde for å gi etter, noe som helst, overfor kjødets begjæringer. Fordi disse alltid "fører krig mot sjelen". Og hver eneste synd gjør Guds hellige Ånd sorg, og kan føre både til selvsikkerhet og fortvilelse, kort sagt: til åndelig død, og deretter den evige død. Men nå har vi gjennom flere bibelsteder sett at apostelens hensikt var å forkynne selve den evige døds dom over dem som lever etter kjødet. Her vil altså Paulus ha sagt: Når som helst dere måtte opphøre å leve etter Ånden, og på nytt begynner å leve i kjødelig selvsikkerhet, vantro og synd, - så er dere igjen under dødens dom, som er syndens lønn. Da vil dere i evighet lide alt det forferdelige Guds vrede og makt kan komme til å sende over de som står imot ham. Da er dere fordømt til helvete.

Så må vi her igjen huske på at en slik dødsdom nødvendigvis innebærer at ordene "leve etter kjødet" oppfattes i sin direkte mening. At det betyr at vi både i vårt ytre og indre liv følger vår natur, slik som bare en uomvendt, en hykler eller en frafallen lever. Eller skulle Paulus med dette mene at selv de som ved troen lever i Kristus, skulle fordømmes til den evige død, hvis de falt i synd? Eller hvis de i striden kanskje til og med ofte ble overmannet av sitt eget kjød, selv om de da skyndte seg til nådestolen med sine synder, dømte seg selv, og søkte forlatelsens og helliggjørelsens nåde i Kristus alene? På ingen måte! De som i tro og gudsfrykt lever i Kristus, har det evige liv (1Joh 5: 12). De har alltid en forsvarer hos Faderen (1Joh 2: 1). Og da er det alltid en viss dødelse av kjødet, i dem. De kan ikke "gjøre synd", (dvs. kan ikke bevisst og med fullt overlegg synde) så lenge Guds Ånd ennå bor i dem (1Joh 3: 9). Dette er det absolutt nødvendig at vi er klar over. For ellers kan selve troens hovedlære bli tåkete, og samvittigheten fanges under trelldommens åk, ja, føre til fortvilelse, - når vi opplever kjødets kamp og tilfeldige nederlag. Som altså ikke er det som uten videre beviser at vi "lever etter kjødet".

Den som ennå stadig blir tuktet og knust av sin synd, og bare drives ennå mer til å søke nåde og kraft. Som stadig søker dypere i Guds ord. Som våker og ber i stadig mer alvor. Der synden altså er hans største plage, og en herlig vandring etter Ånden er det han har aller mest lyst til. - Der er det nok slett ikke noe grunnlag for å si at han "lever etter kjødet". Men av denne teksten må likevel alle Guds barn merke seg at en kan ikke leve lettsindig og skjødesløst. Eller tro at på grunn av den store nåden, er ikke synden så farlig. Luther sier: "Den som nå er blitt en kristen må ikke ta så fullstendig feil at han sier: Når jeg nå er fri fra loven, så kan jeg gjøre det jeg har lyst til. Nei, han må si og leve det motsatte. Nettopp fordi han er en kristen, så frykter og vokter han seg for synden, for at han ikke på nytt skal falle ut av sin frihet og ned i sitt tidligere syndens fengsel under loven og Guds vrede.

Eller falle fra det nye livet han har fått, og ut i døden. Her hører han nå den alvorlige dommen: "Hvis dere lever etter kjødet, skal dere dø".

For hvis dette skjer, at det mennesket som en gang vandret etter Ånden, som i tro og guds frykt kjempet mot kjødet sitt, - nå derimot bare slipper det til. Ja, forsvarer og degger for det som etter Guds ord tydelig og klart straffes, da er dette mennesket allerede dødt. Og da hjelper det ham ikke noe om han vitner om evangeliet, at han har Kristus og troen. Eller det kan være noen som nok har opplevd en viss omvendelse. De har funnet fram til Ordet, og til Ordets venner. Har hørt om nåden og troen, og vil være kristne. Men oppe i alt dette fortsetter de sitt liv i gamle skjødesynder, og er ikke kommet i motsetningsforhold og kamp mot disse. F. eks. sin gjerrighet, sin urenhet, sitt hat til en uvenn, sin stolthet osv. Men da er dette forholdet et sikkert og avgjørende tegn på at omvendelsen hans er falsk, og troen hans er død. For "de som tilhører Kristus, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og lyster" (Gal 5: 24). Det kan nok ennå være mye som mangler hos dem, når det gjelder dette å drepe kjødet. Men det vil alltid være et avgjørende skille mellom det å leve i "fredelig sameksistens" med sin synd, eller tvert imot i stadig kamp mot den, selv om jeg nok er svak og skrøpelig i kampen. Og disse som da i egentlig mening "lever etter kjødet", lever altså under apostelens domsord om at da "skal dere dø". Dere vil ende i evig fordømmelse, hvis ikke det skjer en omvendelse i tide.

Men hvis dere ved Ånden dreper legemets gjerninger, skal dere leve. Det vil si: Hvis dere har den Ånden som angriper, straffer, knebler og korsfester kjødet. Og dere holder fram med å døde kjødet, til livets slutt, da skal dere til sist arve evig liv. Men selvsagt er det ikke så å forstå at det skulle ligge noen frelsesgrunn i dette å døde kjødet, noe som skulle gjøre at vi dermed skulle oppnå evig liv. Nei, her tales det bare om konkrete kjennetegn. Og her tales det bare om det som skjer når legemets gjerninger drepes "ved Ånden", altså når det skjer i troen på Kristus".

I disse Paulus' ord ligger det mange dyrebare lærdommer. Først lærer vi her, slik Luther også bemerker til disse ord, "at også de kristne har ennå noe av kjødet i seg, og det må dødes. Det er alle slags fristelser og lyster som strir mot Guds bud. De rører seg i vår natur og frister til synd. Det er alt dette som Paulus her kaller "legemets gjerninger". Det er vantro og motløse tanker, kjødelig tilfredshet og motstand overfor guds frykten, likegladhet og treghet overfor Guds ord og bønn, utålmodighet og misnøye under lidelser, sinne, hevntanker eller misunnelse og hat overfor vår neste, utukt, gjerrighet, selvopptatthet osv. For slike tilbøyeligheter bærer vi på i vårt kjød, og de holder ikke opp å lokke og friste menneskene. Ja, i sin menneskelige svakhet blir mange inntatt av disse fristelsene, så de ikke tar seg i vare mot å bli overmannet av dem. Og det kommer helt sikkert til å skje hvis menneskene ikke setter seg til motverge på den måten apostelen anviser her; at de dreper slike legemets gjerninger."

Som også ellers over alt i Skriften, er dette det første vi lærer: at også hos de kristne finnes det ennå slik ondskap som må dødes. Men samtidig er det like klart at dette ikke er noen grunn til at de behøver fortvile, eller tro de er falt ut av nåden, selv om de ennå finner slike onde ting i seg. Bare disse tingene tross alt ikke er deres liv, men tvert imot deres plage, og når alt ondt bare driver dem til Frelseren.

Det Paulus egentlig lærer her, er at alt det onde ikke har noe "fristed" hos dem som tilhører Kristus og har Ånden. Men at de hele livet igjennom må korsfeste og drepe disse legemets gjerninger. Men det betyr da ofte en hard kamp, så sjelen nok mang en gang i kampen holder på å fortvile og gi opp - hvis ikke Gud med sin nåde og Ånd på nytt kommer til og styrker ham. Men når vi så styrkes og gjenopplives av den store nåden; tilgivelsen for alt, Guds evige vennskap, dette at Ånden bor i oss, og håpet om frelse, - da bør en kristen ikke bli trøtt i denne kampen. Skulle heller ikke behøve bli lat og

søvnig, men alltid la seg vekke opp på nytt av nåden, slik at du ikke lar kjødet få noen frihet, men stadig fortsetter å drepe kjødets gjerninger. For hvis dette ikke skjer, så kan et likeglad liv føre til åndelig død, som vi også har påpekt tidligere. Også i den mening kan det derfor sies: "hvis dere lever etter kjødet, skal dere dø". Og likeså det motsatte: "Men hvis dere ved Ånden dreper legemets gjerninger, skal dere leve". For kjødet og Ånden er begge så sterke at det er umulig at de kan herske sammen. Hvis kjødet hersker, da kan ikke Ånden leve i oss. Men hvis Ånden hersker i oss, da blir kjødet drept.

"Ved Ånden". Hvordan foregår så dette, å drepe legemets gjerninger ved Ånden? Dette taler også Luther helt enkelt om, etter egen erfaring. Han sier: "Dette å drepe synden ved Ånden går for seg på denne måten: Menneskene er klar over sin synd og sine svakheter. Når de så kjenner at syndige lyster begynner å røre på seg, da reagerer de straks og vender seg til Guds ord. Ved troen på syndenes forlatelse styrker de seg mot angrepet, og gjør dermed motstand mot synden, dvs. aksepterer den ikke, eller lar den slå ut i gjerning. For dette er forskjellen på de som er kristne og hellige, og de andre, som er uten Ånd og tro, eller har latt den fare, så de har mistet den. For riktignok har de kristne, som alle andre, ennå kjødets lyster i seg. Men de blir værende i sin omvendelse og sin gudsfrykt, og beholder troen på at syndene deres er forlatt for Kristi skyld. Derfor slipper de dem heller ikke til, men kjemper mot dem". Og nettopp dette, at de ikke slipper kjødet til, men står imot det under bønn og tro på forlatelsen, er et sikkert tegn på at de virkelig er i en sann nåde, og har syndenes forlatelse. Og da vil slike skrøpeligheter som fortsetter å leve i deg og plager deg, ikke bli åndelig dødelig eller fordømmende for deg, slik som for de andre, som fortsetter sitt liv i kjødelig visshet, uten rett omvendelse og tro.

Men disse ordene: "ved Ånden" - "hvis dere ved Ånden dreper legemets gjerninger", gir oss spesielt to viktige lærdommer. Først og fremst forkaster disse ordene alt som bare er lovisk strev med å døde kjødet. For det strevet er jo bare et produkt av vår egen samvittighet og fornuft. Det har ikke noe å gjøre med kjærlighet og lyst til Guds lov, som bare kan fødes av troen og Ånden. Vi vet at i alle religioner er det mennesker som har arbeidet med å drepe/døde kjødets lyster. Og de har brukt alle de midler menneskets egen natur har kunnet uttenke. De har speket legemet med hardt arbeid, med faste, med selvpinsle, har våket m. m. Og slik er det også mange som kjemper med bønn og kamp mot det onde, uten at de først eier den frelsende troen og livet. Dette strevet fører ikke noen til frelse. Når det skjer uten Ånden og den levende tro, vil disse etter all nidkjærheten og religiøsiteten til slutt bli "drevet ut" (Se Gal 3: 10, 4: 30). At det har vært dette Paulus har hatt i tankene, kan vi se av de versene som følger nærmest etterpå, v. 14-15. Der setter han trelldommens ånd og barnekårets Ånd opp mot hverandre, og lærer at bare de som blir ledet av Guds Ånd, er Guds barn. Når han sier: "hvis dere ved Ånden dreper legemets gjerninger", vil han altså dermed ha sagt: Jeg taler bare om de som i Den Hellige Ånds kraft dreper kjødet sitt. De som allerede er frelst ved troen på nåden, og bare derfor elsker det Gud elsker. For slik er det Den Hellige Ånd virker. Det er bare disse som "skal leve".

Dernest har Paulus, med presiseringen "ved Ånden", villet minne om hva som er den rette seierskraften over kjødet. Til trøst og hjelp for dem som kjenner sin egen avmakt og svakhet i striden.

Det kreves noe ganske annet enn menneskelige krefter til å overvinne og døde kjødets mektige lyster. Kristus sier: "Slik som grenen ikke kan bære frukt av seg selv, uten at den blir i vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt, uten at dere blir i meg". Bare med "Herrens veldige kraft" kan vi overvinne det onde. Dette er den kraften som går fra stammen ut i grenene, og som er grunnen til at de bærer frukt. Hvis vi så mangler denne kraften, og kjødet på nytt begynner å få overhånd, da hjelper det ikke bare å kjempe og be. Det eneste som hjelper da, er at sjelen på nytt får senkes ned i

nåden, og eter og drikker av den. Ja, hviler seg i nåden - til sjelen igjen blir fylt av Åndens liv og kraft, blir salig og sterk i Herren.

Skriften sier jo: "Glede i Herren er deres styrke" (Neh 8: 10), og videre: "Dine buds vei vil jeg løpe. For du frir mitt hjerte fra angst" (Sal 119: 32). Når en kristen gjennom kjødets mektige ondskap er falt, eller på annen måte er kommet under trelldoms ånd, må han altså vende seg helt og holdent bort fra ord som taler om strid og gjerninger, til ord som taler om Kristus og nåden, for at han først kan reises opp igjen i den salige og sterke barnekårets Ånd. For det er dette Paulus spør galaterne om: "Var det ved lovgjerninger dere fikk Ånden, eller ved å høre troen (evangeliet som skaper tro)? Han som gir dere Ånden, og virker kraftige gjerninger blant dere, gjør han det ved lovgjerninger, eller ved å høre troen?" (Gal 3: 2, 5). Dette har også Luther sagt noe om. Når det gjelder å døde legemets gjerninger ved Ånden, sier han at i fristelsens stund skal vi "komme i hu Guds ord, og ved troen på syndenes forlatelse styrke oss mot fristelsen".

Å, om vi alle kunne huske på dette! Når det blir virkelig ille med oss, når vi ikke har noen som helst kraft i striden og bare kjenner kjødet herje så vi til og med faller og synder. Da opplever vi det som om Gud skulle være fullstendig død og forsvunnet fra verden, eller "ikke slipper min bønn inn på seg" (Klag 3: 8). Å, om vi da kunne huske på dette, at da er det på tide å slutte med vår egen kamp, og bare vende oss til Ordet, og høre om Guds store nåde i Kristus. Nå vende oss til evangeliet og alle nådens midler, for å gjenopprette troens fred, som vi hadde fjernet oss fra. Nå legge bak oss all tanke på egen kraft eller svakhet, og bare bære fram dette ene sukket: Gud, får jeg eie din nåde? Får jeg din forlatelse for alt?

Og dette spørsmålet må vi ha et konkret svar på, før vi kan få noen kraft. Men da gjelder det å ikke søke dette svaret i følelsene våre. Bare i Guds eget ord! Hvordan handlet Frelseren med alle syndere som søkte hans nåde? Det er bare det vi må se på nå! Og fra Bibelens første blad til det siste vil du ikke kunne finne et eneste eksempel på at noen som bare søkte nåden i Kristus, ble avvist. Men når nå Gud forlater alt, og du får den trøsten at Gud er din venn og Far, - legg da også problemet med å overvinne fristelsene dine, på ham! Dette er seierskraftens hemmelighet. Så lenge du tror du selv kan gjøre noe som helst, får du bare lov til å falle. Å, om vi ville ta imot denne lærdommen! At dette er hemmeligheten til seier i den åndelige kampen. Den som Herren Gud skildret slik til Paulus, da han hadde bedt tre ganger om å få slippe tornen i kjødet: "Min nåde er nok for deg, for min kraft blir fullendt i skrøpeligheit". Den samme hemmeligheten taler Paulus selv om, når han tilføyer: "For når jeg er skrøpelig, da er jeg sterk".

Så stor er Herrens nidkjærhet for at hans nåde skal bli opphøyet, at han heller lar det skje fall på de fineste områdene i våre liv, enn at hans ære skulle bli gitt til noen som helst jordisk skapning. Lærdommen vi til slutt trekker av alle våre kamper for å døde legemet, blir alltid at det er bare Herren som har makt til dette. At det er Herren som gjør det, selv om det også kan skje på den måten at han vekker oss opp for at dette må skje. Dernest at han virker en fattig ånd og tro i oss, villighet og bønn. Og han minner oss om at alt dette må vi søke hos ham. Og når det kommer til det punkt at vi i troen ønsker all nåde og kraft fra ham, da virker han alltid det som behager ham, til dødelse av vårt kjød, - hvordan han så fører oss. Hvis han hører vår bønn og gir nåde og kraft til å avstå fra all ugudelighet og de verdslige lystene, da dødes vår kjød. Men hvis han isteden trekker sin kraft tilbake, og overlater oss til å siktes av Satan, da dødes også vårt kjød. Da dødes det innerste i det gamle mennesket; den dype innbilningen om vår egen kraft (Luk 22: 62).

"Legemets gjerninger" som skulle dødes, er alle slags utslag av fordervet som bor i oss. Det blander seg i våre tanker, ord og handlinger. Så det mangler aldri på områder hvor kjødet må dødes. I Gal 5: 19-21 listes det opp en hel del av "legemets gjerninger". Men om du nå ikke alltid fristes til grove

synder, så bærer du på en dyp og omfattende selvopptatthet, egne meninger, egen vilje og egen ære, som du alltid må vokte deg for.

Dette finere indre fordervet blir oftere glemt, i motsetning til det ytre og grovere, men er likevel selve kilden til alt vondt. Derfor må vi se alvorlig på disse forholdene, og være spesielt oppmerksomme på dette. Hold derfor klart for deg at det første du bør være mistenksom overfor, er det du selv tenker, vil og mener. Det må prøves på Guds ord og dødes med Åndens kraft.

Så fristes du kanskje av sinne eller irritasjon overfor medmennesker. Du blir oppbrakt over dem. Da er det om å gjøre å huske på hvor mye Gud har tilgitt deg, og som gjør at du også må tilgi din neste. Du fristes kanskje til overmot på grunn av ditt intellekt, din lærdom, kunstneriske anlegg, din ærlighet, din rettferdighetssans eller nøyaktighet. Husk da på at "Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir han nåde". Du fristes kanskje til kjødelighet og urene begjær. Da må du huske på at du er et hellig Guds tempel, som ikke må gjøres urent. Men først og sist at du lever i Guds evige nåde og samfunn, og derfor bør vandre verdig for ham. Du fristes kanskje til gjerrighet og egne fordeler i handel og vandel. Husk da på at du er arving til himmelen, og bør søke det som er der oppe. Slik vil det til enhver tid være behov for å døde kjødet. Det kan ofte føre til bitter lidelse, og krever derfor stor tålmodighet.

Men salige er de menneskene som holder ut i denne kampen inntil enden! De er Guds barn og himmelens arvinger, slik Paulus vil tale til oss om nedenfor. Om det da ofte er bittert, så er det et herlig syn for Gud, for englene og alle hellige, når f. eks. et ungt menneske som tidligere elsket denne verden høyt, nå vender seg bort fra alt dette for Herrens skyld. Eller når et barn som av naturen har en sterk vilje, nå kjemper med seg selv og føyer seg etter Guds og foreldrenes vilje. Når et menneske som var svært opptatt med å være blant de store, nå ved Åndens tukt er blitt enkel og kravløs. Å, hvor herlig det er å se de sterke og hissige begynner å tukte seg selv, og blir milde, ydmyke, saktmodige osv. Når menneskene slik for nådens skyld, begynner å gå helt motsatt av sin egen natur, og bekjemper seg selv, da skjer dette som heter "ved Ånden drepe legemets gjerninger". Og disse "skal leve", sier apostelen. Disse skal innta himmelen. Etter å ha drept kjødet en kort tid her på jord, skal de få leve det evige livet hos Gud, sammen med englene og de hellige som er framme, i en uendelige salighet.